

صدیدیم به مربیان عزیزی که زحمت آموزشی و تربیتی تعدادی بیشتر از حد استاندارد کودکان این مرز و بوم را به عهده دارند، سلام و خسته نباشید عرض کنیم، دیگر این که ما سعی داریم، مطالبی که توسط اعضای تحریریه و یا دیگر افرادی که خود را عضوی از خانواده پیش دبستانی می‌دانند، نگاشته می‌شود، متناسب با نیازهای مخاطبان مجله باشد و به کار مربیان و دیگر افرادی که در راستای پرورش و آموزش کودکان این مرز و بوم گام برمی‌دارند، بیاید.

و نیز هدف مهم دیگر، جلب مشارکت و درخواست از عزیزان مربی و کارشناس برای قلم‌فرسایی بر اساس دریای تجارب ارزشمندشان است. مطرح کردن تجارب ذی‌قیمتی که بر اثر سال‌ها تجربه در مواجهه با کودکان به دست آمده، محمل مفیدی است برای بهره‌مند کردن دیگر همکاران که دستی در این کار دارند. موضوع‌هایی از قبیل این که:

• مربیان در مواجهه با کژتابی‌های رفتاری کودکان چه راهبردها و راهکارهایی را در پیش می‌گیرند؟

• از اولیای کودکان چگونه برای اصلاح رفتار مدد می‌جویند و یا آن‌ها را چگونه با شیوه‌های آموزشی و پرورشی خود هم‌سو می‌کنند؟

• از گنجینه قابلیت‌ها و توانایی‌های برآمده از فطرت پاک کودکان چگونه برای بروز رفتارهای مطلوب بهره می‌برند؟

• امکانات پیرامون خود را چگونه برای آموزش به خدمت می‌گیرند؟

• چه روش‌های آموزشی را در برابر سبک‌های متفاوت یادگیری کودکان و گوناگونی علایق و سلیق آنان در یک زنگ کلاسی پیش می‌گیرند؟

این عناوین و صدها موضوع دیگر از این دست، اگر با مدد قلم شما مربیان ارجمند نوشته شود، مورد استفاده جمع کثیری از مخاطبان قرار خواهد گرفت.

اشاره

در نشست شهر سمنان که با حضور جمع هیئت تحریریه مجله رشد پیش دبستانی و مربیان و کارشناسان آن استان در آبان ۱۳۸۹ انجام شد، بعد از سخن‌رانی سردبیر محترم مجله، برخی از مربیان سؤال‌ها و درخواست‌هایی را به صورت مکتوب ارائه دادند. در این شماره به دو سؤال از آن‌ها پاسخ داده می‌شود.

پرسش از مربیان پاسخ از رشد پیش دبستانی

فریده عصاره

عضو هیئت تحریریه مجله رشد پیش دبستانی

□ ای کاش برای بازدید مراکز پیش دبستانی، آن‌ها را به صورت تصادفی انتخاب می‌کردید، نه این که از قبل با مسئولین استان و یا با مدیر مرکز هماهنگ کنید. زیرا ایشان برای استاندارد شدن تعداد نوآموز، به بعضی از آن‌ها می‌گویند که به مرکز نیایند.

■ همکار عزیز، هدف هیئت تحریریه، از بازدیدهای مراکز پیش دبستانی ارزش‌یابی از فرایند آموزش و یسا محک زدن عملکرد آموزشی مربی نیست، بلکه قبل از هر چیز، در

□ آیا آموختن زبان انگلیسی در این سن خوب است؟ یا بهتر بگوییم، در چه سنی بهتر است آموزش زبان انگلیسی را آغاز کنیم؟

■ دوره یک‌ساله آمادگی (پیش‌دبستانی) دوره‌ای برای رشد و پرورش جنبه‌های متفاوت شخصیتی کودکان، از قبیل جسمی، ذهنی، عاطفی، اجتماعی، زبانی، هنری و دینی است. این آموزش‌ها کودکان را برای شئون گوناگون زندگی و از همه مهم‌تر، برای ورود به محیط مدرسه آماده می‌سازد. بنابراین وظیفه مربی فراهم کردن فرصت‌ها و بستری برای آموزش و پرورش تمامی جنبه‌های زندگی کودک است.

کودکان در سن پیش‌دبستانی آمادگی خوبی برای فراگیری زبان و یا زبان‌هایی علاوه بر زبان مادری خود دارند. آن‌ها هم به دلیل ویژگی منعطف بودن نیم‌کره‌های مغزی و هم به دلایل دیگر، با سرعت و سهولت بیشتری نسبت به بزرگسالان، زبان دیگر را یاد می‌گیرند. در واقع، کودکان باید در معرض آن زبان واقع شوند. چنانچه کودک خردسال به صورت طبیعی در معرض یک زبان غیرمادری قرار گیرد، آن زبان در ناخودآگاه او شکل می‌گیرد. در نتیجه به کارگیری آن در شرایط واقعی برایش آسان است.

به بیان دیگر باید گفت، زبان انگلیسی را نباید در قالب آموزش خشک و رسمی، کلاس و درس و مدرسه و یا از روی جبر و تحمیل به کودکان یاد داد، بلکه در وهله اول و شرط اساسی، میل و رغبت کودکان ملاک است. می‌توان از فعالیت‌های بازی‌گونه و ابزارهای سمعی و بصری، مانند کارت‌های مورد علاقه کودکان که در آن‌ها از زبان ساده استفاده شده باشد، کمک گرفت.

در مورد این موضوع، تفاوت‌های فراوانی بین مراکز پیش‌دبستانی وجود دارد. در برخی از مراکز پیش‌دبستانی، آموزش زبان انگلیسی را از حروف الفبا آغاز می‌کنند. برخی دیگر فقط به آموزش واژه بسنده می‌کنند، در حالی

که زبان یک نظام است و واژه تنها بخشی از آن. علاوه بر این‌ها، آموزش هر زبانی بهتر است با مهارت‌های شفاهی آن آغاز شود. آموزش الفبا و خواندن و نوشتن در مراحل بعدی است و ترجیح دارد در دوره پیش‌دبستانی انجام‌نگیرد.

بعضی از مراکز پیش‌دبستانی، آن قدر زمان از ساعات هفتگی را برای آموزش زبان انگلیسی و یا حتی زبان‌های خارجه دیگر در کنار آن اختصاص می‌دهند که فرصتی برای زمینه‌های دیگری که کودک باید در آن‌ها رشد کند، باقی نمی‌ماند. مثلاً کودک به مشاهده و شناسایی محیط پیرامون خود نیاز دارد و یا لازم است، برای رشد، تقویت و هماهنگی‌های عضلات بدن به فعالیت‌های جسمی و حرکات ورزشی بپردازد. باید لحظات فرخ‌بخشی برای کودک طراحی کرد تا وجد و سرور را هم تجربه کند. از این‌ها گذشته، در پیش‌دبستانی، زمینه‌های زبان مادری و ملی باید در کودک رشد و توسعه پیدا کند. او باید بتواند حلقه اجتماعی خود را قدری گسترده‌تر کند تا علاوه بر محیط خانه، با اعضای بیشتری تعامل و ارتباط زبانی داشته باشد. ابعاد هنری و خلاقیت زبانی خود را وسعت دهد و بسیاری

فعالیت‌های دیگر. اگر چه کودک زیر شش سال، قابلیت فراگیری چند زبان را دارد، ولی این در حالی است که در آن محیط‌های زبانی قرار گیرد. مثلاً اگر کودکی از رادیو و تلویزیون و مردم دور و اطراف خود یک یا دو زبان را بشنود، بدون مقدمات آموزشی از پیش تعیین شده، آن زبان‌ها را فرا می‌گیرد. در جمع بندی می‌توان گفت که آموختن زبان انگلیسی و یا هر زبان خارجی دیگر در این سن بد نیست و کودک آمادگی فراگیری آن را دارد، ولی:

۱. به شکل و شیوه آموزش درست زبان خارجی باید توجه کرد.
۲. قرار دادن بیش از یک زبان خارجی در برنامه هفتگی کودکان جای تأمل دارد.
۳. آموزش زبان خارجی نباید جای اهداف دیگر آموزشی و پرورشی را در مراکز پیش‌دبستانی اشغال کند. به‌ویژه این که نباید فرصت‌های رشد و توسعه زبان مادری را از کودک بگیرد. مثلاً در مناطق دو زبانه، آموزش زبان ملی بر آموزش زبان خارجی ارجح است.

به هر حال، هر چیز به جای خود نیکوست.

